

ASANSÖR SEMPOZYUMU VE SERGİSİ 2016 İZMİR`DE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ve Makina Mühendisleri Odası'nın (MMO) birlikte düzenlediği "Yapı ve Asansör" ana temalı Asansör Sempozyumu ve Sergisi 2016, 13-15 Ekim tarihleri arasında İzmir'de MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Üç gün süren Asansör Sempozyumu'nda otuz altı bildirinin sunulduğu 9 oturum, bir panel ve iki seminerin yanı sıra, asansör ve yürüyen merdiven/bantlar üzerine çocuk eğitimi konulu bir kurs da düzenlendi. Çok sayıda kurum-kuruluş ve üniversite tarafından desteklenen Sempozyumun açış konuşmaları, EMO ve MMO İzmir Şube Başkanları ile EMO Başkanı Hüseyin Yeşil, MMO Başkanı Ali Ekber Çakar ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı (TMMOB) Emin Koramaz tarafından yapıldı.

Asansör Sempozyumu ve Sergisi 2016'da, yapıya uygun asansörlerin yapılması, güvenli üretim yapma koşullarının tanımlanması, ürün standartlarının ürün kalitesine etkisinin belirlenmesi, haksız rekabet koşullarının önüne geçilmesi, kamu güvenliği açısından piyasa gözetimi ve denetiminin gerçekleştirilmesi, yıllık kontrol çalışmalarının sağlıklı ve yaygın şekilde yürütülmesi, işletme ve bakım süreçlerinin yeniden düzenlenmesi ve kullanıcılara güvenli asansörlerin sunulması konuları gündeme getirildi. Asansörle ilgili tüm tarafların yer aldığı bu etkinlikte, mevcut sorunların çözümüne katkı konularak asansör sektörünün geleceğini ilgilendiren kararlar alındı.

MMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Güniz Gacaner Ermin açış konuşmasında, asansör teknolojisindeki çok hızlı gelişmeler ve değişimlerin yanı sıra, güvenlik, konfor, enerji verimliliği gibi konuların asansörlerde mühendisliğin önemini gittikçe arttırdığına dikkat çekti. Ermin, "Yapı ve Asansör" ana temasıyla gerçekleştirilen

sempozyumun bu gelişmelerin değerlendirilmesi ve tartışılması için konuyla ilgilenen herkese bir platform sunma amacı taşıdığını ve serginin de asansör sanayicilerine, ürünlerini önemli bir platformda değerlendirme ve sergileme fırsatı sunduğunu belirtti.

Güniz Gacaner Ermin'in ardından söz alan EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş ise Türkiye'de asansörlere, montaj, belgelendirme hizmetleri, periyodik kontrol hizmetleri, aksam üretimi ve bakım hizmetleri de dahil olmak üzere, ayrılan yıllık kaynağın 500 milyon dolar seviyelerinde olduğuna işaret etti. Ulutaş, bu kaynaktan ithalat için ayrılan payın 2015 yılında yaklaşık 246 milyon dolar olduğunu ve bu döngünün kırılmasında Asansör Sempozyumu'nun bir dönüm noktası olarak görülmesi gerektiğini vurguladı.

Ulutaş'ın ardından söz alan EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil, OHAL uygulamalarının fiili "başkanlık sistemini" beraberinde getirdiğini belirtti. Yeşil, konuşmasında şunu öne çıkarttı: "Ülkemizde demokrasi rafa kaldırıldı, totaliter bir sistem işletiliyor. İktidar 3 aylık OHAL'i yeterli bulmayarak, yapılan itirazları da dikkate almayarak uzatmaya gitti. OHAL'in varlık nedeni neydi? FETÖ ile mücadele. Ama FETÖ ile mücadelenin ötesine geçen, tüm muhalif kesimleri sindirmeye, susturmaya yönelik uygulamalar aldı başını gidiyor." Sektörde yaşanan sorunlara da değinen Yeşil, asansör kontrollerin piyasalaştırıldığı koşullarda sağlıklı bir işleyişten söz etmenin

mümkün olmadığını şu şekilde açıkladı: "Yapı kullanma izin belgesi alan bina sayısı hesaba katıldığında bu yıl içinde 43 bin 323 adet asansörün kurulması beklenmektedir. Bakanlık tarafından açıklanan verilere göre, Türkiye'de kullanımda olan 477 bin asansörden 2015 itibarıyla, ancak yüz-

de 42,5'i, yani 203 bin asansörün yıllık periyodik kontrolü yapılabilmektedir." Yeşil, kontrollerin, gerekli altyapı oluşturulduktan sonra kamu kuruluşları eliyle, maliyet esaslı bir biçimde yürütülmesi durumunda asansör sayısı az olan bölgelerdeki kontrol açığının giderilebileceğini sözlerine ekledi.

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar da asansörlere dair tüm süreçlerin mühendislik hizmetlerine ait olduğunu ve bu hizmetlerin yeterliliğinin Odalar tarafından belgelendirilmiş mühendislerce yürütülmesi gerektiğini vurguladı. MMO'nun bu konuda yürüttüğü çalışmaları da şu şekilde özetledi: "Odamız bu amaçla çok yönlü çalışmalar yürütmektedir. İletim teknolojileri alanındaki yayın eksikliğini giderecek, toplumsal bilinç oluşturacak birçok kitap ve broşürün basımı, seminer, söyleşi ve kurslar, bütün tarafları bir araya getiren kongre ve sempozyumlar, onaylanmış kuruluş çalışmaları ve duyarlı belediyelerle yapılan protokoller sonucu asansörlerin periyodik kontrolleri, bu çalışmalarımızın başında gelmektedir." Çakar, MMO'nun ülke genelinde Asansör Avan Proje Hazırlama konusunda 9 bin 380, Asansör Uygulama konusunda ise 5 bin 183 üyeyi Akredite Personel Belgelendirme Kuruluşu vasıtasıyla belgelendirdiğini vurguladı. Asansör konusunda Oda'nın verdiği eğitimlere dikkati çeken Çakar, "Asansör Bakım, İşletme ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği kapsamında A Tipi Muayene Kuruluşlarında görev alan muayene mühendislerinin yetkilendirme eğitimleri Odalarımız tarafından başlatılmıştır.

Belirli Şubelerimizde uygulamalı eğitim ve sınav merkezleri oluşturulmuş, Asansör montaj ve bakım personelinin belgelendirilmesi için MYK kapsamında yetkilendirme süreci devam etmektedir. Ayrıca asansör firmalarına yönelik son muayene, tasarım ve montaj kuralları, iş güvenliği, risk değerlendirmesi ve kalite yönetim sistemi eğitimleri de yapılmaktadır" dedi.

MMO Asansör Kontrol Merkezi bünyesindeki 275 personel tarafından yapılan kontrollerde 2012 yılında asansörlerin %79'unun, 2013 yılında %63,30'unun, 2014 yılında %52'sinin, 2015 yılında yüzde %41'inin ve 2016 yılı ilk sekiz ayında ise %36'sının kullanımının sakıncalı bulunduğunu söyleyen Çakar, "Odamızla protokolü bulunan belediye sınırları içindeki asansörlerin tamamının kontrollerinin yapılması ve yeni protokoller için organizasyonumuz hızla ve sürekli olarak geliştirilmektedir. Mevcut uygulamanın yerleşik ve sürekli kılınması ile ülkemizdeki denetimsizlik gerçeğinin aşılması için Odamız önemli katkılar sunmaktadır" dedi.

Açılıştaki son sözü alan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz ise TMMOB'nin emek ve demokrasi eksenli çalışmalarını sürdürürken, bir yandan da meslek alanları üzerinden ülke gerçeklerini tespit etmeye, çözüm önerileriyle ülke ve halkımız yararına bilimsel ve teknik çalışma üretmeye devam ettiğini hatırlatarak, "Bugün gerçekleştirilen bu sempozyum da bu anlayışın bir ürünüdür" dedi. Koramaz, kentsel dönüşüm projelerinin ve dikey yapılaşmanın artması ile birlikte asansör sektörünün gelişiminin de daha fazla önemli hale geldiğini dile getirirken, "Ülkemizde her yıl asansör facialarında birçok vatandaşımız yaşamını yitirmekte, birçoğu engelli olmaktadır. Bunun nedeni asansör denetimlerinin yeterli kalite ve sıklıkta yapılmamasıdır" diye konuştu.

MMO Başkanı Ali Ekber Çakar'ın yaptığı konuşmanın tam metni aşağıdadır:

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. TMMOB içindeki birlikteliğimiz ve asansör alanındaki mesleki işbirliğimiz uyarınca Elektrik ve Makina Mühendisleri Odaları adına İzmir Şubelerimizin yürütücülüğünde düzenlenen etkinliğimize hoş geldiniz.

MMO'nun asansörler üzerine çalışmaları

Odamız bütün uzmanlık alanlarımızda olduğu gibi iletim teknolojileri kapsamındaki asansörlere ilişkin iyileştirici ve geliştirici çalışmalar yapmayı önemli görevlerinden biri olarak görmektedir. Asansörlerin tasarımı, imalatı, montajı, bakım ve periyodik kontrolünü kapsayan süreç, bilimsel-teknik gerekliliklerce belirlenmiş mühendislik hizmetlerine ait bir alandır. Bu hizmetlerin özel eğitim almış, yeterliliği Odalar'ca belgelendirilmiş mühendislerce yürütülmesi oldukça önemlidir.

Odamız bu amaçla çok yönlü çalışmalar yürütmektedir. İletim teknolojileri alanındaki yayın eksikliğini giderecek, toplumsal bilinç oluşturacak birçok kitap ve broşürün basımı, seminer, söyleşi ve kurslar, bütün tarafları bir araya getiren kongre ve sempozyumlar, onaylanmış kuruluş çalışmaları ve duyarlı belediyelerle yapılan protokoller sonucu asansörlerin periyodik kontrolleri, bu çalışmalarımızın başında gelmektedir.

11 yıldan beri her yıl güncellediğimiz "Asansörlerde Durum Raporu, Uygulamalar ve Yapılması Gerekenler" adlı çalışmamız, bu alandaki bütün gelişmeler, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri belirli bir bütünlük içermekte ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bütün meslek uygulama alanlarımızda hizmet sunan üyelerimizin yeterli bilgi ve deneyime sahip olması gerekliliğinden hareketle, Yönetmeliklerimiz uyarınca düzenlenen kurslarda başarılı olan üyelerimizin belgelendirilmesi Oda çalışmaları arasında önemli bir yere sahiptir.

Ülke çapındaki Meslek İçi Eğitim Merkezlerimizde, Asansör Avan Proje hazırlama konusunda 9 bin 380, Asansör Uygulama konusunda ise 5 bin 183 üyemiz Akredite Personel belgelendirme kuruluşumuzca belgelendirilmiştir. A tipi Muayene kuruluşları bünyesinde asansörlerin periyodik kontrolünü yapan mühendislere yönelik,

Odamız tarafından hazırlanan "Asansör Periyodik Kontrol Muayene Elemanı" kurslarımız da bu yılın Eylül ayında başlamıştır.

Asansör Bakım, İşletme ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği kapsamında A Tipi Muayene Kuruluşlarında görev alan muayene mühendislerinin yetkilendirme eğitimleri Odalarımız tarafından başlatılmıştır. Belirli Şubelerimizde uygulamalı eğitim ve sınav merkezleri oluşturulmuş, Asansör montaj ve bakım personelinin belgelendirilmesi için MYK kapsamında yetkilendirme süreci devam etmektedir.

Ayrıca, asansör firmalarına yönelik son muayene, tasarım ve montaj kuralları, iş güvenliği, risk değerlendirmesi ve kalite yönetim sistemi eğitimleri de yapılmaktadır.

Sistem belgelendirme faaliyetlerinin yanı sıra, Asansör periyodik kontrollerine ilişkin faaliyetlerimiz de Makine Mühendisleri Odası'nın tüm şubelerini kapsayacak şekilde TÜRKAK tarafından akredite edilmiş ve Odamız bu alanda da A Tipi Muayene Kuruluşu olmuştur.

Bu gelişme ve çalışmalardan, bilimsel mühendislik ölçütlerine dayalı kamusal çalışma ve denetim anlayışımızın, ülkemiz ve sanayimiz lehine, uluslararası ölçekte tanınırlığının önemli bir göstergesi olarak haklı bir gurur duyduğumuzu belirtmeliyim.

Asansör sektöründe durum

Sektörde yılda ortalama 45-50 bin asansör kurulumu yapılmaktadır. Sektör, 500 binin üzerinde asansörün işletme süreçlerinde gerçekleştirilen bakım ve onarımda kullanılan malzeme, cihaz ve ekipmanlarla birlikte yaklaşık 500 milyon dolarlık bir ekonomik hacme sahiptir.

Sektörde ithalat rakamları artmaktadır. 2015 yılında dış ticaret açığı 120 milyon dolar olmuştur. Yürüyen merdivenlerin ise tamamına yakını ithaldir. Dışa bağımlılığın daha da azaltılması için finansman, kalifiye işgücü ve AR-

GE desteklerinin artırılması, yerli malzeme üretim ve kullanımının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Sektördeki yetkili firma sayısı yaklaşık 2008 civarındadır. Sektörde istihdam edilen Makina Mühendisi sayısı ise yaklaşık 1.000`dir. Asansör periyodik kontrollerinin ne yazık ki bütün ülkeyi kapsamaması, mühendis istihdamındaki yetersizlik, meslek odalarının görev ve yetkileri, AB süreç ve standartlarının uyumlaştırılması, piyasa gözetimi ve denetimi gibi konulardaki sorunlar ise sürmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE, Meslek Odaları, üretici firmalar, mühendisler, akademisyenler ve diğer kuruluşların, sürecin bütününde mühendis istihdamı ve meslek odalarının rolleri başta olmak üzere sağlayacağı aktif destek, bu sorunların çözümünde önemli bir rol oynayacaktır.

Asansör kontrollerinde durum

Yapılan yönetmelik değişikliği ile kontroller Muayene Kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu kontrollerin uygulama birliği ve kontrol sonrasında yapılacaklar da oldukça önem taşımaktadır.

Odalarımız tarafından 2005–2011 arası yedi yılda toplam 15 ilde 47 belediye sınırları içinde yapılan denetim orta-

lamasında asansörlerin yüzde 66,2`sinin sorunlu olduğu tespit edilmiştir. Ancak toplam asansör sayısı ile yapılan denetim verileri baz alındığında, sorunun daha da büyük olduğunu ve toplumun can güvenliğinin nasıl büyük bir tehlike içinde olduğunu da göstermektedir.

Bildiğimiz gibi; "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik yapılmasına Dair Kanun", 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu`na ilgili idarelerin ve bina yöneticilerinin sorumlulukları belirlenerek asansörlerin aylık bakımları ile yıllık kontrollerinin ilgili teknik düzenlemelere uygun şekilde yaptırılması sağlanmıştır.

Yine 2015 tarihinde yürürlüğe giren "Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği" ile mevcut asansörlerin güvenlik seviyesinin artırılmasına yönelik hükümler eklenmiş ve Asansör Periyodik Kontrolleri İçin Yetkilendirilecek A Tipi Muayene Kuruluşlarına Dair Tebliğ (SGM:2015/24) ile asansör periyodik kontrol sürecinin yasal altyapısı tamamlanmıştır.

Bu gelişmeyle birlikte Odamız bünyesinde çalışan teknik görevlilerimize yönelik düzenlediğimiz eğitimler sonucu AKM bünyesinde şu anda 275 denetçimiz bulunmaktadır.

Odamızın yaptığı kontrollerde; 2012 yılında asansörlerin %79`unun, 2013 yılında %63,30`unun, 2014 yılında %52`sinin, 2015 yılında yüzde %41`inin ve 2016 yılı ilk sekiz ayı itibarıyla da %36`sının kullanımı sakıncalı bulunmuştur.

Odamızla protokolü bulunan belediye sınırları içindeki asansörlerin tamamının kontrollerinin yapılması ve yeni protokoller için organizasyonumuz hızla ve sürekli olarak geliştirilmektedir. Mevcut uygulamanın yerleşik ve sürekli kılınması ile ülkemizdeki denetimsizlik gerçeğinin aşılmasına Odamız önemli katkılar sunmaktadır.

Mühendis istihdamı ve meslek odalarının mesleki denetimi sağlanmalı

Mevcut adımlarla yetinmemek, tasarım aşamasından üretim, montaj, kullanım, bakım ve denetim aşamalarına kadar mühendislik hizmetlerinin yaygınlaştırılması, etkin kılınması ve yasal düzenlemelerle güvence altına alınması gerekmektedir; ancak bu konudaki gelişmeler sorunlu yapısını ne yazık ki korumaktadır.

Son 19 yılda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından altı adet Asansör Yönetmeliği yayımlanmıştır. 1995 tarihli Yönetmelik`te asansör imalat, montaj ve bakım firmalarının mühendis istihdam etmeleri ve bu mühendislerin odalarından Büro Tescil Belgesi alması zorunlu tutulmuşken, yürürlükteki yönetmeliklerde bu konular boşlukta bırakılmıştır.

Bazı çevreler olaya ticari boyutta yaklaşmakta, asansör firmalarında mühendis çalıştırılmasına ve mühendis odalarının mesleki denetim süreçlerinde yer almasına karşı çıkmaktadırlar.

Bilim, mühendislik ve kamu denetimini dışlayan böylesi bir düzenleme, asansörlerde denetim eksikliğinden kaynaklı can ve mal kayıpları ile standart dışı uygulamaları daha da artıracak gibi ulusal asansör sanayimizi de baltalayarak, sektörde hizmet veren yüzlerce mühendisin işten çıkarılmasına sebep olmaktadır. Makina Mühendisleri Odası olarak böylesi yanlış uygulamalara izin vermeyeceğimizi burada belirtmek isterim.

Sektörle ilgili kalıcı ve sürekli çalışmaların gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan Asansör Teknik Komitesi`nin çalışmalarının da işlevsel kılınması gerekmektedir.

Merdiven altı firmaların haksız rekabet yaratarak sektöre zarar vermelerini önlemenin bir yolu da piyasa gözetimi ve denetimi mekanizmasıdır. Bu sektörde hepimizin bildiği çok yönlü sorunlar nedeni ile piyasa gözetimi ayrı bir önem arz etmektedir. Bu noktada, ülke genelinde yaygın bir örgütlenme altyapısı bulunan Odamızın yetkili kılınmasına yönelik idari düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu konulara sempozyumun önem vererek eğilmesini diliyorum.

Demokratik haklarımızı kullanabilmeliyiz

Son olarak, darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL uygulamalarının muhalif kesimlere uzanmasına kısaca değinmek istiyorum. Aralarında meslektaşlarımız, akademisyenler, öğretmenler, sağlıkçılar ve birçok alandan uzmanların bulunduğu insanlar, liyakat ilkesine aykırı olarak, salt muhalif oldukları gerekçesiyle gözaltına alınmakta, tutuklanmakta, mesleklerinden men edilmekte, kamusal haklarından yaşam boyu mahrum edilmektedirler.

Neoliberal emek düşmanı politikalar da yoğunlaşarak sürmekte; güvencesiz çalışma, çalışanların tazminat haklarının sermaye lehine yok edilmesi, zorunlu bireysel emeklilik sigortası uygulaması vb. yollarla sermaye çevrelerine kaynak aktarımı çalışmaları ile kamusal değerlerin özelleştirilme çalışmaları da hızla sürmektedir.

Diğer yandan şiddet ve terör sürmekte, ülkemiz savaş ortamına sürüklenmektedir. Yurttaşlar olarak bizler bu gidişe dur demek; laik, demokratik, cumhuriyetçi, bağimsız, barış içinde bir arada yaşamın tesis edildiği, çocukların, kadınların, herkesin kardeşçe yaşayacağı, eşitlikçi, özgürlükçü, kamusal-toplumsal yararın egemen olduğu başka bir Türkiye gereksinimi için mesleki-toplumsal sorumluklarımızı yerine getirmeliyiz, demokratik haklarımızı kullanabilmeliyiz diyerek konuşmamı tamamlıyorum.

Odalarımız adına sempozyumun gerçekleştirilmesini sağlayan danışma, düzenleme ve yürütme kurullarına, sempozyum ve sergiye katkı ve katılımında bulunan bütün kurum, kuruluş ve firmalara, bildiri sunacak, oturumlara ve panellere katılacak değerli konuşmacılara, İzmir Şubemizin Yönetim Kurulları ve çalışanlarına, Oda Yönetim Kurulumuz adına içtenlikle teşekkür ediyor; etkinliğimizin başarılı geçmesini diliyorum, saygılarımı sunuyorum."

ASANSÖR SEMPOZYUMU`2016 SONUÇ BİLDİRİSİ YAYINLANDI

Odamız ve Elektrik Mühendisleri Odası adına İzmir Şubeleri yürütücülüğünde, 13-15 Ekim 2016 tarihleri arasında İzmir'de, MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde Asansör Sempozyumu ve Sergisi düzenlendi.

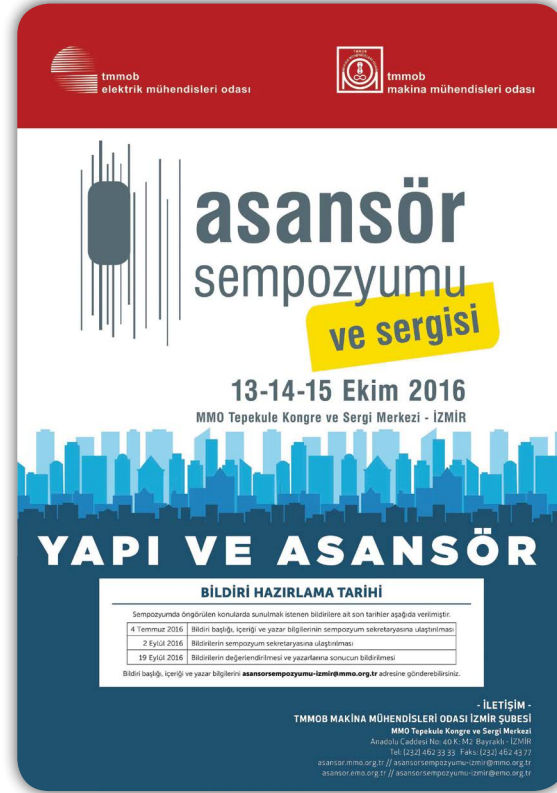
Asansör Sempozyumu 13-15 Ekim 2016 tarihleri arasında İzmir'de, MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO) tarafından, 447'si kayıtlı delege olmak üzere yaklaşık 1.300 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

13 kurum ve kuruluş tarafından desteklenen sempozyum boyunca 9 oturumda 26 bildiri, "Yapı ve Asansör" ve "Asansör Periyodik Kontrolleri" başlıklı 2 panel, "Asansör Kumanda Sistemleri Genel Kavramlar" ve "Hidrolik Asansörlerde Güç Ünitesi Tasarımı, Valf Seçimi ve Isı Problemleri" konularında 2 seminer, ilköğretim çağındaki çocukların bilinçlendirilmesi amacıyla "Asansör ve Yürüyen Merdiven/Bantların Güvenli Kullanımı" konusunda eğitim çalışması ile asansör periyodik kontrolleri konusunda "Yönetici Bilgilendirme Toplantısı" gerçekleştirilmiştir. Sempozyum katılımcıları, sempozyuma paralel olarak düzenlenen sergiyi ziyaret ederek yeni ürün ve teknolojileri görme olanağı bulmuşlardır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Yapı ve Asansör" ve "Asansör Periyodik Kontrolleri" başlıklı panellerde; T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE, AYSAD, EAYSAD, EBSO, Mimarlar Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası temsilcilerinin katılımıyla konular ayrıntılı olarak tartışılmış, görüş ve öneriler üretilmiştir.

Sempozyum sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna sunulması karar altına alınmıştır:

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, ülkemizdeki asansör sayısı yaklaşık 500.000'dir. Bakanlık, 2015 yılında bu asansörlerin 203.231 adedinin periyodik kontrolünün gerçekleştiğini ve bu asansörlerin %58'inin kullanılmasının sakıncalı olduğunu açıklamıştır. Bakanlığın personel sayısını artırarak yetkili montaj ve bakım firmalarına yönelik denetimleri genişleterek sürdürmesi ve merdiven altı olarak tabir edilen bakım firmalarının faaliyetlerini engellemesi, periyodik kontrol sonucu uygunsuz bulunan asansör ve bakımcı firmalara Bakanlıkça da yaptırımda bulunulması gerektiği ve periyodik kontrollere ilişkin bakım firmalarının so-

rumluluklarının artırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği kapsamında, A Tipi Muayene Kuruluşları'nca yürütülen periyodik kontrol çalışmasının sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesi için halkın konu hakkında bilinçlendirilmesine gereksinim olduğu, bu konuda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ilgili muayene kuruluşları, meslek odaları ve sektör derneklerinin desteğiyle kamuoyunu bilgilendirmesi gerekliliği önemle vurgulanmıştır.
- Asansör tasarımı, projelendirilmesi, malzemesi, montajı risk değerlendirmesi, bakımı, revizyonu, periyodik kontrolü, iş güvenliği, enerji verimliliği, mevzuat ve ilgili standartlar üzerine teorik ve uygulamalı bilgiye sahip uzmanlaşmış mühendislere sektörün gereksinim duyduğu, asansörlerin sadece elektrik, makina ve mekatronik mühendisliği disiplinlerinin

meslek alanına girdiği, asansörlerin tasarımından projelendirilmesine, montajından işletilmesine, bakımından periyodik kontrolüne kadar mühendislik hizmeti olduğu vurgulanarak, Odalarımızın tüm bu süreçte meslektaşlarına yönelik eğitim ve belgelendirme faaliyetlerini geliştirerek sürdürmesi ve bunun da mevzuata girmesi gerekliliği belirtilmiştir.

- Sektörün nitelikli ara elemana gereksinim duyduğu, ülkemizin teknik eleman yetiştirme konusunda eğitim politikasının olmaması nedeniyle meslek yüksek okullarının ve meslek liselerinin sanayinin gereksinimi olan nitelikli ara elemanı yetiştiremediği, bu konudaki en önemli görevin Milli Eğitim Bakanlığı'na düştüğü belirtilerek, sektörün gereksinim duyduğu nitelikli ara eleman yetiştirme konusunda üniversitelere, ara teknik eleman yetiştiren okullara ve meslek odalarına önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.
- Bakım ve montajda çalışacak teknik personelin sayısının yanı sıra, niteliğinin artırılması ve belgelendirilmesi için çalışmaların tamamlanması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Türkiye'nin iş kazası sayısı bakımından Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada olduğu, özellikle işverenler ve çalışanlar olmak üzere genelde tüm halkımızda işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürünün yerleşmesi için başta T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm bakanlıklara, işverenlere, işveren örgütlerine, sendikalara, yazılı ve görsel basına, meslek odalarına ve sektörel derneklere önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.
- Sektörde finansman, sermaye yetersizliği, düşük verimlilik, kalifiye işgücü, teknolojik ve endüstriyel birikim ve paylaşım sorunlarının olduğu, sektörün önemli ölçüde dışa bağımlı olduğu ve sektörde sahip olunan bilgi ve deney birikiminin uygulamaya ve katma değere dönüştürülmesi için sistem tasarımında ulaşılan seviyenin geliştirilerek yaygın kullanımının sağlanması, AR-GE'ye önem verilerek yerli malzeme üretim ve kullanımının teşvik edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Bakanlık verilerine göre; 2015 yılında ülke olarak, montaj, belgelendirme hizmetleri, periyodik kontrol hizmetleri, aksam üretimi ve bakım hizmetleri de dahil olmak üzere asansörlere ayırdığımız yıllık ülke kaynağı 500 milyon dolar seviyesindedir. Bu kaynağın yarısı, yani yaklaşık 246 milyon doları ithalat nedeniyle yurtdışına aktarılmıştır. Dikey yapılaşmanın artmasıyla birlikte, asansörlerden

kaynaklı olarak cari açık miktarı da büyüme eğilimine girecektir. Acilen AR-GE teşviki başta olmak üzere, uluslararası standartlara uygun olarak yapılacak yerli üretim artırmak için önlem alınması çağrısı yapılarak, başta hidrolik asansörler ve yürüyen merdivenler de yaşanan dışa bağımlılığın çözümü için özel bir sanayileşme politikasına ihtiyaç olduğu vurgulandı.

- Binaların mevzuatlara uygun, güvenli ve konforlu asansör tesis edilerek projelendirilmesi ve üretilmesinde sıklıkla eksikler yaşandığı, bina tasarımı aşamasının en başında asansöre ilişkin hususların belirlenip ilgi projelerin gereği şekilde oluşturulmasının önemi belirtilmiş ve asansör avan ve uygulama, mimari ve statik projelerin teknik mevzuata uygun olarak hazırlanması ve uygulanması konularında sorumlulukların tanımlanıp, yaptırımların belirlenmesi için yasal düzenlemelerin gerekli olduğu vurgulanmıştır. Bu noktada bina yapıcısı ve yapı denetim firmalarına somut sorumluluklar yüklenmesi hususunun mevzuatlarda net olarak belirtilmesi gerektiği vurgulandı.
- Bu projelerin denetiminden ve uygulanmasından sorumlu ilgili idareler ve yapı denetiminde görev alan mühendislerin meslek odaları tarafından asansör konusunda eğitilmeleri ve belgelendirilmeleri gerekliliği ifade edilmiştir.
- Meslek odalarının kuruluş yasalarının verdiği görev çerçevesinde, kamu yararına ve kamu adına sürdürdüğü üretim ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, mesleki denetim hizmetlerinin önündeki engeller ve sınırlamaların kaldırılması gerektiği ve mesleki denetimin olmazsa olmaz koşulunun "uzmanlık ve belgelendirme" olduğu belirtilmiştir.
- Asansör yönetmeliklerine ve standartlara uygun üretim ve bakım, piyasa gözetim ve denetimi ile periyodik kontrol uygulamalarında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin etkin koordinasyon zeminlerinin yaratılmasının gerekliliğinden hareketle, asansör alanındaki sorumlu kurum ve kuruluşların (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, yapı ruhsatı vermekle yetkilendirilen kuruluşlar, onaylanmış kuruluşlar, A tipi muayene kuruluşları, asansör montaj ve bakım firmaları, bina yöneticileri, sektör dernekleri ve meslek odalarının) bu sorunların çözümünde bilginin paylaşılmasına önem vermeleri, ortak çalışma-

lar gerçekleştirmeleri ve işbirliği içinde çalışmalarının gerekliliği vurgulanmıştır.

- Asansörlerin engellilerin ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için öncelikli gerekliliklerden olduğu, hem asansöre erişim hem de asansörlerin farklı engel gruplarından kullanıcılar için gerekli donanımlarla monte edilmesi ve işletilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Bunun için mevcut yasal düzenlemelerin var olduğu ancak uygulamada sorunlar olduğu, binaların proje aşamasından itibaren etkin denetimler ile mevzuatların uygulanmasının sağlanması gerektiği ifade edilmiştir.
- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği gereği, 2012 yılından beri ülke genelinde A Tipi Muayene Kuruluşları'nca gerçekleşen periyodik kontrol çalışmalarındaki kontrol kriterleri bazındaki farklı uygulamaların yapıldığı tespiti ile, kontrol uygulamalarının aynılaştırılması için hem kriterler bazındaki farklı uygulamaları aynılaştırmak hem de kontrol kriterlerinin tamamının gözden geçirilip yeniden düzenlenmesi amacı ile teknik çalışmaların yapılması ve sonuçlarının Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Periyodik kontroller sonucunda güvensiz bulunan asansörlerin 30 veya 60 gün içerisinde uygunsuzlukların giderilmediği takdirde ilgili idareler tarafından hizmetten men edilmesi gerekliliği hükmünün, kırmızı ve sarı etiket oranlarının çok yüksek olması ve firmaların teknik eleman kapasitelerinin sınırlı olmaları dikkate alınarak bu sürelerin gözden geçirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.
- Eski asansörlerin güvenli hale getirilmesi için binalarda yöneticilerin para toplamak için çok zorlandığı ve bu nedenle pek çok asansör kırmızı etiketli ve güvensiz olarak kullanılmaya devam edildiğinden yola çıkılarak, insanların güvenliği konusu dikkate alınarak mevcut asansörlerin güvenli hale getirilmesi konusunda ortaya çıkacak olan mali boyutun devlet tarafından vergi-teşvik vb. mekanizmalar ile desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Mevzuat gereği aylık düzenli bakımları yapılmasına rağmen, asansörlerdeki yeşil etiket oranı 2014'teki yüzde 39'luk seviyeden 2015'te yüzde 34'e düşmüştür. Bakanlığın sempozyumda açıkladığı güncel verilerine göre bu oran, 2016'nın ilk 10 ayında ise yüzde 14,4'e kadar gerilemiştir. Yeşil etiket alamayanların ikinci kontrolleri yapılacağından bu oranın yıl sonu

itibarıyla bir miktar yükselmesi beklense de söz konusu düşüş, tehlike işareti olarak kabul edilmelidir. Asansörlerde can güvenliğini sağlamak için diğer süreçlerin yanında, işletme aşamasında gerçekleştirilen bakım ve servis hizmetleri büyük önem arz etmektedir. Bakım yapan firmaların, yetkin teknik personel sayısına göre yapabilecekleri bakım sözleşmesi sayısının belirlenerek yetkili kurumlar tarafından denetiminin sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Bakanlığın verilerine göre, 2015 yılında 500 bin asansörün yalnızca 203 bininin periyodik kontrolü yapılabilmektedir. Sempozyumda, kontrolü yapılamayan asansörlerde de can güvenliğinin sağlanması için ilgili bakanlıklar, belediyeler, A Tipi Muayene Kuruluşları ve meslek örgütlerinin katılımıyla yürütülecek özel bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir. Belediye kayıtlarında gözükmeyen asansörler tespit edilerek, teknik standartlara uygun hale getirilmeli, bu asansörlerin de periyodik kontrolleri bir an önce sağlanmalıdır. Periyodik kontrollerin ülke çapına yayılması kadar, kontrollerin uygulandığı alanlarda tüm binalara da ulaşılması hayati önem taşımaktadır. Periyodik kontrollerin sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi ve muayene kuruluşlarının sorumluluk alanındaki tüm asansörlerde tespitite bulunabilmesi için en azından ilk kontroller için sürenin 2 yıla çıkarılması gerektiği belirtilmiştir.

- ASTEK Asansör Teknik Komitesi'nin ve Bakanlık tarafından oluşturulan komisyonun işlevsel hale getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Yürüyen merdivenlerin ve yürüyen yolların montaj, bakım, işletme ve periyodik kontrolleri konusunda ilgili mevzuatın olmadığı ifade edilmiş ve bu ekipmanların güvenli kullanımın asansörler gibi önemli olduğu, yürüyen merdiven ve yolların montaj, bakım, işletme ve periyodik kontrolünü düzenleyen mevzuat çalışmalarının bir an önce başlaması gerektiği vurgulanmıştır.
- Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin zorunlu uygulamasının 01.01.2017'te ve TS EN 81-20 Standardı'nın fiili uygulanmasının 01.09.2017 itibarı ile başlayacak olması nedeni ile karmaşa yaşanmaması için, şimdiden gerekli hazırlıkların sektör tarafından yapılması gerektiği, bilgilendirmeler ve eğitimler için Bakanlık ve Meslek Odalarına görev düştüğü ifade edilmiştir.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
TMMOB Makina Mühendisleri Odası